

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 12 korona.

Nyilvántartott soronként 75 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Ujabb rekvirálás.

Még alig száradt meg a nyomdafesték a miniszter intézkedését tudató örvendetes hírlapi közleményeken, melyek arról szólnak, hogy a takarmány rekvirálás vármegyénkben beszünttetett, még szinte halljuk a vármegye alispánjának biztató szavát, hogy nem kell félnünk újabb rekvirálástól ebben a nagy takarmányinségben. És íme, már falvainkban házról-házra járnak a községi esküdtek és szedik össze a szénát, szalmát. És folyik vigan az alig beszünttetett takarmány rekvirálás.

Nem akarunk hinni szemünknek, nem akarunk hinni fülünknek, midőn látjuk, hogy egyik gazdánál is, a másikinál is hol több, hol kevesebb kimélettel szedik össze azt a csekély mennyiségű takarmányt is, ami ebben a szerencsétlen takarmányszükségben még feltalálható s halljuk az ellenmondást nem tűrő magyarázatot, hogy: „Hja, muszáj! Ezt így parancsolta a vármegye alispánja.”

Azt mondják, hogy nem a katonaság részére foly a rekvirálás, hanem valami felsőbb hatósági pártfogás alatt működő részvénytársaság, vagy konzorcium részére.

Annak a szerencsétlen gazdának, akit megfosztanak takarmányától, végeredményében nagyon egyre megyen, akár a katonaság részére, akár más célra veszik el tőle.

Mióta csak ember emlékezik, a mostanihoz megközelítőleg is hasonló takarmánydrágaság vidékünkön nem volt. Egy szekér szalmáért 100—200 koronát, egy szekér szénáért 500 koronát kérnek. De még ilyen horribilis áron se lehet kapni. Legtöbb helyen az igrás jószág is szalmára szorult. Mi lesz még tavaszig? Mi lesz még az ujig?

A takarmányrekvirálást nem kellene megengedni, mert tönkre teszi vidékünk mezőgazdaságát, de a gazdálkodással nem foglalkozó osztályt, a városi lakosság legnagyobb részét is nagyon közelről érinti ez az eljárás, mert a takarmányinséget nagyban elősegíti és kézzelfogható módon emeli a már is elviselhetetlen tejárakat.

A községi előljáróságok, a községi jegyzők, a járás főszolgabírája ne nézzék összetett kézzel, hogy járásunkból elhurcolják a takarmányokat. Tegyenek sürgős előterjesztést a vármegye alispánjához, hogy legsürgősebben szüntesse be a rekvirálást, az összeírt mennyiséget megadassa vissza, elvitetését tiltsa be.

A múlt tavaszon vidékünkön lefolyt takarmány rekvirálás keserves nyomokat hagyott maga után a mezőgazdálkodók körében. Azok a körülmények, amelyek akkor parancsolták a hadsereg részére a takarmány rekvirálást, ma már megszűntek. Ha nem kiméljük a mezőgazdálkodókat, a jövő aratás még gyengébb eredményt fog felmutatni a múlt évinél is.

Városi közgyűlés.

Szilágysomlyó r. t. város képviselő-testülete január hó 12-én Donogány János polgármester elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyben alig néhány képviselő vett részt.

A közgyűlés tudomásul vette a polgármesternek a város 1916-ik évi közigazgatási állapotáról szóló, már előzőleg szétosztott jelentését.

A városi képviselőtestületi tagok közelebből megtartandó választásához bizottsági tagul dr. Ajtai Endre helyett Szabó György képviselő választatott meg, — dr. Ajtai Endre a vármegyei törvényhatósági bizottsági tag választáshoz elnökhelyettesessé lett kiküldve.

A gazdasági ismétlő iskolának 1917—1918. tanévi költségvetését a közgyűlés átdolgozás végett visszaadta.

Lénárd Sándorné óvónő részére már előzőleg kiutalt 500 korona ruhaheszerezési pótlékot, amit a belügyminiszter tárcája terhére el nem fogadtak, — a közgyűlés az 1918. évben remélhető megtakarítások terhére kiutalta, helyesebben a már megtörtént kiutalást jóváhagyta.

Kellemen Istvánné óvodai dada részére 120 korona ruházati segélyt megszavaztak, ugyancsak a folyó évi megtakarítások számlájára.

Lipsey Gyula r. k. plébános és dr. Ajtai Endre által benyújtott kérelemre ki-

A helyszín.

Ahányszor nagyobb bűnügyi eseményről, vagy szerencsétlenségről írunk a lapok, mindig olvashatjuk a sablonosan, minden riport-munkába visszatérő stereotip jelentést: A rendőrség megjelent az eset színhelyén. Vagy: A bíróság megtartotta a helyszíni szemlét. Minden nagyobb eseményben feltűnő módon ott szerepel a helyszín, olvasunk róla, tudunk róla, megértjük, így a helyszín az, ahol az esemény történt, de mégsem tudjuk, hogy lényegében, bűnügyi és nyomozási szempontból mit jelent a helyszín, mi minden történik ott a lezajlott eseményen kívül, azután és akörül.

A bűnügyi események krónikái csak arról írnak, hogy mi avatott helyszínné valamely helyet, amelyen történt valami, pedig nagyon érdekes azt is tudnunk, hogy a helyszínből hogy indul ki a nyomozás, hogyan állapítják meg a cselekmény elkövetésének módját. Nyomozás szempontjából minden bűnesetnél legfontosabb a helyszín. A legrejtelmesebb bűncselekmények felderítésének sokszor legnagyobb munkája itt kezdődik meg.

Abban a pillanatban, amikor valahol bűntettet fedeznek fel, vagy szerencsétlenség történik, az a hely nyomban helyszínné lesz és mindaddig, amíg a nyomozó hatóság, a rendőri bizottság, a vizsgálóbíró oda nem érkezik, arra

vigyáznak, hogy a helyszín változatlanul úgy maradjon, ahogy a felfedezés pillanatában találták. Ezen csak a helyszín alapos megvizsgálása után tudja meg a nyomozó-hatóság, hogy mi történt, hogy történt, mert amit ott lát, a bűnös bevégzett szörnyű munkájának hiteles képét mutatja. Ennek áttekintése után következtetnek az elkövetés módjára, a bűnös kilétére vonatkozólag.

Nyomozási szempontból első helyen áll a gyilkosság helyszíne.

Főbenjáró bűncselekményről van szó és rendszeren a gyilkos, aki előre megfontolt szándékkal, azért, hogy raboljon, követte el a rémes tettet, óvatos, a bűncselekmény végrehajtásában körültekintő, lehetőleg megsemmisít minden nyomot, sokszor meghamisítja és úgy rendezi el a helyszínt, hogy megtévessze a nyomozó-hatóságot. Természetes tehát, hogy a nyomozást vezető minden tudása és éleslátása szükséges ahhoz, hogy a helyszínt a maga valóságában meglessa és felismerje. A nyomozás sikere mindig a helyszínen tett intézkedésektől függ. Sokszor, pl. mérgezés esetén még azt is meg kell állapítani, hogy nem öngyilkosság, nem szerencsétlenség, hanem gyilkosság történt.

A gyilkosság helyszínén megjelenő bizottságban az első lépés a rendőrorvosé. Megvizsgálja a halottat, konstatálja a rajta talált és a halált okozó sérüléseket.

A lövés által okozott halálnál fontos a seb formája, a löcsatorna iránya. Ebből konstatál-

ható, hogy az illető maga használta-e a fegyvert, vagy idegen kéztől származott-e a halálos lövés. A seb megpörköltisége, a füstcsapadék arra mutat, hogy közvetlen-közéltől történt a lövés. Mérgezésnél is legtöbbször megvannak az áruló nyomok, bár itt a legapróbb rész összeállításából derül ki, hogy az illető maga itta-e ki a mérget, vagy más adta a kezébe a mérgező poharat. Legkönnyebb a gyilkosság megállapítása fojtogatás, vagy késsel ejtett szurás, vágás esetén. Ha a gyilkos áldozatát leszurta, vagy a nyakát vágta el, vagy a hasát metszette fel.

Ezután a rendőri fényképész lefotografálja a halottat ugyanabban a helyzetben, ahogy megtalálták, majd a halott körüli helyszínt: az egész szobát, vagy a szabadban elkövetett gyilkosságnál nagyobb területet, hogy a későbbi nyomozásnál mindig szem előtt legyen a helyszín és a felbukkanó újabb motívumokkal összehasonlítva, pontosan megállapítsák, milyen módon követték el a bűncselekményt. Ez a halott fekvéséből kilátszik, de a fényképről mindig konstatálhatók a küzdelem nyomai, vagy a mesterkélt elhelyezése.

Az orvos és a fényképész munkája után következik a nyomozó közegek kutatása. Először is bűnjelet keresnek: mivel követte el a bűntettet. Revolver, kés, tőr. Mind nyomra vezethet. Azután nem felejtett ott valamit a menekülésben izgatott bűnös. A legjelentéktelenebb tárgy is áruló lehet. A gyilkos rendszeren nagyon óvatos, minden bűnjelet megsemmisít, de sokszor a legnagyobb óvatosság mel-

mondta a közgyűlés, hogy Limley Anna tanítóképzőintézeti növendék magyar állampolgársága elnyeréséhez szükséges nyilatkozatot megadja s őt az állampolgárság elnyerése után szilágyosmlyói illetőségűnek elismerik.

Elengedték Márffy Károly dr. szingizgatónak a vele szemben régóta fennálló 328 korona színházi bér követelést.

Kiss Lajos illetőségét nem ismerték el. Bokor Györgynének a Pupos alatti házat három évre, 25 K 50 f. évi bérért haszonbérbe adták.

Vida Lajos elhalt városi végrehajtó özvegyének élethosszáig — esetleg férjhezmenetelig — tartó, évenkénti 360 korona kegydíjat és 300 korona temetkezési járulékot szavazott meg a képviselő.

Munkák a téli pihenő közben.

Sokan azt hiszik, a gazdának csak az év három szakában, tavasszal, nyáron és ősszel van dolga, ellenben télen pihenhet, nincs semmi munkája. Hatalmas tévedés ez, mert télen nem maga a gazda, hanem csak a természet pihenhet. A gazdának, a jó gazdának mindig van dolga, bár tagadhatatlan, hogy télen kevesebb a munkája, mint máskor.

Éppen a téli időszakot kell tehát arra felhasználnia, hogy olyan munkát végezzen és azokkal a dolgokkal foglalkozzék, amelyekhez a nagy munka idején hozzá nem juthat, melyek tehát ha elmaradnak, gazdaságában nagy kárt okozhatnak.

Ezen munkák közé tartozik a gazdasági eszközök rendbehozatala, ingók és ingatlanok kellő karbantartása és azok átvizsgálása, átszemlélése, nemkülönben annak megállapítása, vajjon minden kellően és eléggé van-e biztosítva.

Közismert dolog, hogy a biztosító társulat nem küldhet ki bécstűt annak megállapítása

let is megtörténik, hogy a gonosztevő elejt, vagy ott felejt valamit. Így volt ez az Adria-szállóban elkövetett rablógyilkosságnál is, amikor egy leszakadt nadrággomb alapján nyomozták ki Fekete Vilmost. A bűnelkutatás tehát a legfontosabb aktus és ezért apróra felturják, átvizsgálják az egész helyszínt.

Utána következik az ujjnyomat keresése üvegen, poháron, ajtón, ruhán. De ez csak akkor segíti elő a bűnös kinyomozását, ha az illető rovtomult és ujjlenyomatai a bűnügyi nyilvántartóban meg vannak. Tagadás esetén azonban bizonyító erővel bír.

Most következnek sorra a helyszíni tanúk, részben, hogy a bűncselekmény elkövetésének idejét megállapítsák, részben, hogy a tettesről személyleírást kapjanak. Kiket láttak a gyilkosság napján az áldozathoz bemenni? Esetleg valaki látta-e a gyilkost menekülni, a ház körül ácsorogni. A tanúk tudnak a haragosokról, gyanús ismerősökről, esetleg gyanúsítható rokonokról, stb. Ahelyszínen sokszor harminc-negyen tanút hallgatnak ki. Legtöbbször azonban megbízhatatlanok a tanúk. Fontoskodók, érdekesek akarnak lenni, képzelődnek, tuloznak, vagy bosszúból hamisan tanuskodnak.

A helyszíni tanuvallomások megbízhatatlanságának legutóbb is volt eklatáns példája. A Dohány-utcában történt rablógyilkosságnál sokan azt vallották, hogy a boldogtalan Schwarcz Johannát még reggel kilenc órakor is látták. A szobában azonban égett a lámpa. Bartha Endre dr. rendőrfogalmazót nem tévesztették meg a tanuvallomások, ő szigorúan ragaszkodott a helyszínről, az égő lámpából arra következtetett, hogy csakis éjszaka történhetett a rablógyilkosság, a leány éjszakai vendégei közt kereste a bűnöst és az eredmény a más felfogással szemben neki adott igazat.

Minden esemény helyszíne más. Ezerféle variációt talál a nyomozó közeg, akinek a helyszíni szemle legapróbb körülményeiből kell következtetni. Minden bűncselekmény rejtély,

végett, hogy ingóinkat, ingatlanainkat elegendő összegre biztosítottuk-e. Ha ezt a társulat megtenné, az magát a biztosítást nagyon megdrágítaná, aminek persze elsősorban maga a gazda vallaná kárát. Így tehát minden gazdára önmagára van bízva, hogy ingóit, ingatlanait kellően értékelje és azoknak kellő értékű biztosítsa. Ha magasabb összeget biztosít, mint amennyit javai érnek, magától értendő, hogy kár esetén mégsem kapnak többet, mint a kára összegét, mert hiszen a biztosításon, azon, hogy tűzkárvallottak vagyunk, nem szabad nyereszkednünk. Ez magával a kereskedelmi törvénnyel is ellentétben állna. Ha ellenben kevesebbet biztosítottunk, mint amennyit javaink érnek, úgy a biztosítási díjon természetesen valamit megtakarítunk, de nem védjük meg magunkat eléggé kár esetére, mert a biztosító társulat csak azon aránylagos összeggel nyújthat kártérítést, amilyenben a biztosítási összeg javaink tényleg összértékéhez áll. A társulat természetesen azt az álláspontot foglalja el, hogy a többletösszeg biztosítva nem volt, arra nézve tehát önbiztosítók maradtunk és így azt az aránylagos összeget nem is kaphatjuk meg.

Ezekből világosan kitűnik, hogy minden gazdának ilyenkor tél idején legsajátabb érdeke, hogy ingói, ingatlanai jegyzékét alaposan átvizsgálja és megállapítsa, vajjon a mai értéknek megfelelően van-e biztosítva. Ha pedig azt látja, hogy nincs kellően biztosítva, azonnal eszközölje az utánbiztosítást.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, január hó 14-ikétől, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, január 14.

Breszt-Litovszkából jelentik a Magyar Távirati Irodának: A béketárgyalások folyamán nagy vita fejlődött ki. Kühnmann államtitkár azt vitatta, hogy az Oroszországtól elszakadt

amelyet meg kell oldani. A betöréseknél, kasszafurásoknál is elsősorban bűnjelet kutatnak, de itt könnyebb a helyzet a jó detektívek. A betörés, a kasszafurás módjából megállapítják, hogy ki volt a tettes. Minden betörő és kasszafuró más-más eszközzel és más módon dolgozik. A detektívek már ismerik a notórius betörők különböző „munkamodorát”, csak ránéznek a kifurt kasszára és már megállapítják, hogy ki a bűnös? Sokszor az is megtörténik, hogy a gazda maga furta ki a kasszáját, vagy tört be magához, hogy a biztosítási összeget megkapja. Nyolc-tíz évvel ezelőtt a legnagyobb szenzációk egyike volt a Thomka dr. fogorvosnál elkövetett kasszafurás, amikor nyolcvanezer koronára biztosított értékpapírok így tűntek el a kifurt kasszából. Bérczi Béla ment ki a helyszínre, csak ránézett a kasszára és így szólt a detektívekhez:

— Ezt a kasszát Thomka maga furta ki.

— Miből gondolja a tanácsos ur? — kérdezték.

— Mert a kasszafuró, akármilyen kezdő is, nem a tetején furja ki a kasszát, ahol a legtovább tart a munka, hanem az oldalán, vagy a zár körül.

És Thomka be sem várta a nyomozás végét. Öngyilkos lett.

Helyszíne van a csalásnak, lopásnak, váltóhamisításnak, hamis kártyázásnak, minden bűncselekménynek, amit a nyomozó hatóságnak alaposan meg kell ismerni.

De nagyon fontos a szerencsétlenségeknek, tűznek, vasuti katasztrófának, építkezési szerencsétlenségeknek a helyszíne is, mert itt állapítják meg, hogy mulasztásból történt-e a szerencsétlenség, vagy véletlen, minden emberi lehetőség szerint, meg nem akadályozható módon következett be a katasztrófa.

tartományok és népek jogosítva vannak mostan megegyezésre jutni, határigazítást is concedálni. Trockij, orosz delegátus ellenben azon a nézeten volt, hogy ezek a népek ugyan akarataikat nyilváníthatják, vajjon Oroszország mellett akar-e maradni, vagy sem, de a mostani tartománygyűlések nem illetékesek arra, mert ezek egy kiváltságos osztályt képviselnek. A döntés az ország sorsa felett általános népszavazás által történjék, — azután véleménykülönbség mutatkozott a demobilizáció dolgában is. A németek azt vitatták, hogy a kiűrités történjék a demobilizáció arányában. Hoffmann tábornok ezután visszautasítja az oroszoknak azt a kívánságát, hogy a németek vonuljanak ki a megszállott területekből és így történjen meg a szavazás. Ezután abban állapodtak meg, hogy a központi szövetségesek delegátusai mielőtt újabb nyilatkozatot tennének, beszéljék meg a helyzetet.

Budapest, január 14.

(Hivatalos.) Lényeges esemény nem történt. A vezérkar főnöke.

Berlin, január 14.

Nyugati hadszíntér. Ruprecht bajor trónörökös hadseregét: A tüzelési tevékenység egész napon át többnyire zavaró tüzelésre szorítkozott. Felderítő osztagok Armentierestől délnyugatra és La Vocoeireltől északra behatoltak az angol árkokba és foglyokat ejtettek.

A német trónörökös és Albrecht württembergi herceg hadseregét: Eredményes felderítő harcoktól eltekintve, különös esemény nélkül telt el a nap.

Macedóniai arcvonal. Az Oehrida tótól nyugatra és a Doiran tótól délnyugatra tűzérési tevékenység.

Olasz harctér. A helyzet változatlan. Ludendorff.

Budapest, január 15.

(Hivatalos.) Az olaszok a Brenta és a Monte Pertica közt erős, időnként pergőtűzzé fokozódott tűzérési előkészítés után gyalogsági támadásba mentek át. Ezután az ellenségnek ezen heves közelharcok után sikerült egyes frontokon árkainkba behatolnia, ahonnan azonban ellentámadásunkkal kivetették. A legelől levő harcvonal az egész támadási területre teljesen birtokunkban van. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. A Piave alsó folyásánál egy ellenséges előretörést Bressanin mellett gyorsan megállítottunk. A vezérkar főnöke.

Berlin, január 15.

Nyugati harctér: Nincs különös esemény. Az arcvonal különböző pontjain tűzérési harcok voltak. Ludendorff.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Használjunk hadisegély-bélyegeket.

— Nyugalomba vonulás. Góger László dr. földmívelésügyi miniszteri tanácsos nyugálomba vonult.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Veress Kálmán, zseiből lakost ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte a zseiből m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

— Megérkezett az államsegély. Ugron Gábor belügyminiszter értesítése után második napján érkezett le a városhoz, a mely szerint a tisztviselők fizetésének kiegészítésére szolgáló tízenhét ezer korona a város részére az állampénztárnál kiutaltatott. Azóta a szép kis összeg már meg is érkezett.

— Halálozás. Récsy Miklós kir. tanácsos, a gróf Zselénszky uradalmának jószágkormányzója meghalt f. hó 8-án Budapesten, 57 éves korában. Fáradhatatlan tevékenységű, kiváló gazda volt, halála veszteség az ország gazdaságának. Récsy Endre sülelmedi földbirtokos az elhunytban testvérbátyját, lapunk szer-

kesztője pedig unokaöccsét gyászolja. Folyó hó 11-én temették el Ermszentben a családi sírboltba, nagy részvét mellett.

— **Névváltoztatás** vármegyénk egyik régi családjában. A hivatalos lap egyik közelebbi száma hozza, hogy kiskorú Zilahi Kiss László, néhai Z. Kiss László volt szilágysomlyói főszolgabíró unokája, királyi engedéllyel nemesi előnevét Dombrádi-ra, családnevét Nagyra változtatta. A szokatlan névváltoztatás magyarázata az, hogy néhai Dombrádi Nagy Gyula szegedi csendőrezredes 100,000 koronát meghaladó értékpapirjait azzal a kikötéssel hagyta Z. Kiss Miklós egyik gyermekére, ha az a Dombrádi Nagy nevet megszerezheti. A királyi engedély ezt a végrendeleti óhaját teljesítette. Az örökös anyja unokahuga volt az örökhagyónak.

— **A dohányárak újabb emelése.** Január 15-étől a különböző dohánytermékek árát újból felemelik, az erre vonatkozó rendelet a napokban jelenik meg. Ausztriában is egyidejűleg hasonló mértékben emelik a dohányárakat.

— **A rekvirálás Szilágysomlyó vármegyében.** Az újabb rekvirálás rendén a vármegye 650 vagon gabonaműt és tengerit köteles beszállítani az eddig rekvirált 100 vagon betűdásával. Ezt a mennyiséget azonban mi annyira túlzottnak találjuk, hogy véleményünk szerint ez a mennyiség akkor sem volna fedezhető, ha mindenkitől a teljes készletet is elvonnák. A vármegyében a gabonatermés a múlt évben gyenge volt, amennyiben a 4 mázsás átlagot alig érte el. A szárazság a tengeri termést is tönkre tette, burgonyánk is kevés volt. Mindenestre figyelmeztetjük a lakosságot a legnagyobb fokú takarékosagra s arra a hazafias kötelességre, hogy a visszatérhető készleteken felüli feleslegét a megjelenő rekviráló bizottságnak mindenki lelkiismeretesen jelentse be, mert az, aki ezt elmulasztja, a legsúlyosabb büntetésnek teszi ki magát. Pénzügyőrök, csendőrök, határrendőrök által esetleg később eszközözendő kutatás alkalmával előkerülő, rejtett készleteket ezen felül el is kobozzák. — Az új rekvirálást az alispán előkészítette és az a megyében január 15-én vette kezdetét.

— **Műkedvelői előadás.** Iparos és kereskedő ifjuságunk ambiciózus kis gárdája, mely nemrégiben egy jól sikerült műkedvelői előadással lepte meg városunknak a jótékony célok pártolása iránt mindig fogékony közönségét, — az első kezdet sikerén felbuzdulva egy újabb jótékonycélú előadással akar föllépni február hó 3. napján. Előadásnak tárgyául a „Kintornás család” 3 felvonásos énekes népszínművet választották, a melyre is az előkészítő próbákat derék ifjaink szorgalmas buzgósággal folytatják. Előre is ajánljuk olvasóink becses figyelmébe a műkedvelői előadást, mely nagyobb pártolás kedvéért táncvigalommal is lesz egybekötve.

— **A Zilah-ösücsai autó-járat** f. hó 6-án újból megindult. Azonban csak egy gép áll rendelkezésre s ez is oly romos állapotban van, hogy már a hét folyamán is átmeneti üzemszavar állott elő s tartani lehet attól, hogy ismét teljesen megakad a forgalom. Az autó Zilahról d. u. 3 óra 20 perckor indul és Csücsőre érkezik este 7 órakor. Csatlakozik Kolozsvár felé este 10 órakor, Budapest felé, ha eléri, a 7 óras személyvonathoz és a 11 óras gyorsvonathoz. Csücsőről indul reggel 8 óra 45 perckor és Zilahra érkezik 12 órakor. Csücsőn bevárja a Kolozsvár felől jövő személy- és a Budapest felől jövő gyorsvonatot.

— **Felülfizetések.** Az iparos és kereskedő ifjak által karácsony másodnapján rendezett előadás alkalmával felülfizettek: Dr. Keller Márton 14 K, — Csireap János, Burgel János, B. Józsa Gyula, dr. Weinberger Gyula 10—10

K, — Lipcsay Gyula plébános 8 K, — Szilvássy István, Patkás László 6—6 K, — L. Kiss Zoltán, Tóth György, Kovács István, N. N., Kátay János, Klein Mihály 5—5 K, — Kállay Ferencz, Keller Mórné, Kovács Elemér, Máthé Lászlóné, Kovácsnay János, Mánias Ferencz, Hermann Lajos, Pethő József 4—4 K, — Formanek Ferencz, N. N., Kovács Sándorné, Mózes Herman, Spiegel Dávidné, Krets Sándor 3—3 K, — Bikfalvy Andrásné, Kovács Annus, Róth Bandi, Orosz István, Csimmer József, N. N., Szabó János, Várhelyi Gyula, Kálló Kristófné, Formanek Mária, Ecsedy Samu, Gyulay József, Lázár Zoltán, Szép Miklós, dr. Konecz Sándor, Szekeres Elekné, Szabó István, Schenlmít 2—2 K, — N. N., Sziszik Istvánné, N. N., Nemes Károlyné, Récsy Zsigmond, Kállay János 1—1 K. Végösszeg 200 korona. A felülfizetőknek hálás köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

— **Egy elpusztult ember.** Simon János nevű 62 éves napszámos karácsony szombatján a Magurába ment galyfát szedni. Közben rosszul lett s a Gáspár Gyula dr. szőlőjében a tanya mellett lefelelt. Nem is jött aztán haza karácsonyra, váró feleségéhez, sőt azóta se, mert szívizélhűdés érte. Holtestét e hó 9-ikén találták meg megfagyva. Semmi külérőszak nyoma nem látszott rajta s a vadállatok se bántották.

— **A vakok kefékötő ipari munkájára** ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét. A vakokat gyámolító intézetből kitűnő minőségű kefék, seprők, mindenféle surlókefék kerülnek ki, amelyek úgy minőségükben, mint — a közönséges fergalomban levőkhöz viszonyítva — olcsóságuknál fogva nagyon megérdemlik a közönség fölkarolását és pártolását. Ezen készítményeket közvetlenül a Vakokat Foglalkoztató Központi intézettől (Budapest, VII., Hermina-ut 7.) kell megrendelni. Ezzel nemcsak magunknak csinálunk hasznót, hanem minden egyes megrendeléssel a vak munkásoknak is juttatunk valami segédelmet.

— **Lausannében nyomorgó magyarok felsegítése.** A lausannei osztrák-magyar alkonzulátus az ottan szülőkhöz magyar alattvalók javára egy jótékonybazi bazár rendezését tervezi. E célból honi árak eladása van tervbe véve. A jótékony cél mellett a tervezett bazár egyszersmind a hazai kereskedelem érdekeit is szolgálja, amennyiben bizonyos magyar árukat Svájcban bevezetne. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket, akik a rendezendő bazáron áruikkal résztvenni kívánnak, hogy a szállítandó tárgyakra vonatkozólag közvetlenül az alkonzulátussal lépjenek érintkezésbe.

— **A dohány pótszerel.** A dohányos ember tüdejében, ha szenvedélyét nem elégítheti ki, erős hiányérzet támad, mely ép oly kínzó, mint az éhség, vagy szomjúság érzete. A központi hatalmak területén nem terem elég dohány s ezért már ennél az élvezeti cikknel is pótszerekhez, illetve szaporító szerekhez nyulnak. A magyar állami dohánygyáraknál ugyan nem tudunk erről, de a magánkézben lévő német gyárak egész nyíltan alkalmazzák már a pótszereket. Leginkább a komlót alkalmazzák e célra, melyet gyári uton dohánymódra dolgoznak föl s mely különböző vegyi anyagokkal kezelve, állítólag elég jó füstölő anyagot szolgáltat. Az utóbbi időben a német dohánygyárak több mint 20,000 mássa komlót használtak fel erre a célra. A hársfa porzói és csészeselevei is, melyeket nyáron tömegesen lehet a fák alatt találni, szintén igen jó dohányszaporító szert adnak. Az erősebb dohányfajtákhoz olykor 50%-nyi hársfavirág hulladékot is adnak, anélkül, hogy ez a dohány éghetőségét, vagy aromáját jelentékenyen befolyásolná, sőt az ilyen füstölőnek állítólag még jobb az illata.

— **A korom.** A nagyvárosi embernek oly nagyon kellemetlen korom igen fontos nyersanyaga az iparnak, mert használják mindenféle barna és fekete festékek, tinták, tusek, fekete kréták, cipőfénymazak és főleg nyomdafestékek előállítására. Megkülönböztetnek fenyőkormot, lángkormot és lámpakormot. Gyantadus fenyőkormot és fenyőkormot nyert füstöt kamrákon és csatornákon vezetnek át, melyekben a korom lerakódik; ez a fenyőkorm, melyet csak barna festékek előállítására használnak s mely nem nagyon értékes. A lángkormot nyers petróleum, kátrány, gyanta, vagy zsir elégetésével nyerik s ugyancsak kamrákban engedik lerakódni. Ezt a lángkormot használat előtt még egyszer kiintítják. Mindkét koromfajta előállításánál nagyon fontos dolog, hogy az égés csak kevés levegő hozzájárulásával történjen, mert különben a korom szénanyaga teljesen elég. A legjobb minőségű a lámpakorm, melyet folyékony, vagy gázalaku anyagoknak lámpákban való elégetése által nyernek. Ezekben a lámpákban a levegőt úgy keverik az égő anyaggal, hogy minél nagyobb mennyiségű korom keletkezzék. Különösen jó az acetilénből, meg a földgázból nyert korom. A lámpakormot főleg finom nyomdafestékek és tusok előállítására használják. A régi könyvnyomdászok még maguk állították elő a kormot, melyet aztán összekevertek lenolajjal s így nyerték a nyomdafestéket. Ma már csak gyárak foglalkoznak ezzel.

— **A „Vasárnapi Ujság”** január 13-iki száma tele van érdekes képekkel, bemutatja a Budapesten levő orosz hadifoglyok karácsonyünnepét, Hatvany Ferencz és Hatvany Kriszta kiállítását, érdekes jeleneteket közöl a törökök ázsiai hadműveleteiről, a breszt-litovszki fegyverszüneti tárgyalásokról, a budapesti téli sportról. Zádor István kiváló művésznök két pompás művészi képet rajzolt az olasz harotérről. Az elhunyt Koszuth Lajos Tódor emlékének nekrológus kép örökíti meg. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György nagyon érdekes új regénye, Jászay-Horváth Elemér verse, Bárony István vadászrajza, Arnold Bennett rendkívül mulatságos humoros regénye. Egyéb közlemények: kép az elsüllyedt Inn monitor kiemeléséről, s a rendes heti rovatok.

Legujabb!

Budapest, január 16.

(Hivatalos.) Az assági fensíkon a Col di Rozától nyugatra visszavertünk egy ellenséges előretörést. A Brentától keletre csak a délutáni órákban folytattak az olaszok eredménytelen támadást. A Monte Pertica nyugati lejtőjén az ellenség háromszor indított rohamot vonalainkra. Minden alkalommal tüzési és géppuska tüzünkben nagy veszteségeik mellett összeomlott.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Breszt-Litovszkból: A német és orosz bizottságok között ma további megbeszélések folytak. Territoriális és politikai kérdések rendezése dolgában nagy eltérések mutatkoztak, néhány pontra nézve mégis bizonyos közeledés volt megállapítható.

Eladó

a Kozmucza Miklós tulajdonát képező s a Mikszáth Kálmán-utca 11. szám alatt levő házas belsőség.

Eladási feltételek megtudhatók dr. Ajtai K. Pál ügyvédi irodájában.

STERNBERG

Hegedű
hangja páratlan!

Budapest, VII., Rákóczi-ut 60., saját palota.

Kitűnő hang, szép munka K 30.—
Hangverseny hegedű, mesés
jóhang K 60.—
Vonó K 8.—, K 12.—, K 15.—

Rendelésnél a pénz előre beküldendő.

— **Hogyan kapnak a nők választójogot.**
Abból az alkalomból, hogy Vázsonyi Vilmos választójogi miniszter a kormány nevében dec. 21-én benyújtotta azt a javaslatot, mely a nők aktív és passzív választójogát is kezdeményezi, a Feministák Egyesülete hivatalos lapjának egy rendkívüli számát adta ki. „A Nő”-nek ez a száma a tervezetnek kizárólag a nők választójogára vonatkozó anyagával foglalkozik. A füzet élén álló programszerű cikk a feministák ünnepélyes fogadalmát tartalmazza arról, hogy anyai szeretetük erejével, női szolidaritásuk hatalmával, az emberszeretet nevében felveszik majd az alkotó küzdelmet minden rombolás ellen. A füzet továbbá a nők választójogáért folyó harc három legnevezetesebb dátumáról emlékezik meg, a javaslatból pedig a nők aktív választójogáról és részleges indoklásáról, a választójog gyakorlásából kizárásáról, a választóhatóságról és indoklásáról, a választójog kelletének igazolásáról szóló fejezeteket és a nők választójogának általános indoklásának teljes szövegét tartalmazza. A nők választójogával foglalkozó hazai sajtóvélemények és néhány glossza egészítik ki a füzetet, mely választ ad mindazokra a kérdésekre, melyek a javaslatnak a nők választójogával foglalkozó részével állnak kapcsolatban. A Feministák Egyesülete a füzet tagjainak díjtalanul küldi meg, az érdeklődő közönség számára füzetként 40 fillérért árusítja a „Nő” választójogi számát. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V., József-tér 9. sz. alatt van.

— **Hogyan vegyünk be ricinus-olajat?**
A ricinus-olaj tudvalevőleg a legjobb és legbiztosabb hashajtó. Még sem szeretik, mert sokan undorodnak az ízétől. A „Münch. Med. Wochenschrift”-ben Müller egészségügyi tanácsos most a következő receptet közli a ricinus bevitelére: Egy gömbölyű borospoharat kiöblítünk fél kávéskanálnyi erősen alkohos folyadékkal (konyak, rum, pálinka), úgy hogy a pohár egész belső felülete be legyen nedvesítve, sőt a széle is, a fölösleget kiöntjük. Most a ricinus-adagot a pohárba tesszük s a poharat ferdén tartva, az oldalán befolyatunk két evőkanálnyi szobahőmérsékletű vizet. Ha erre a poharat néhányszor mindenestől megforgatjuk, az olaj a víz közepén golyó-alakban helyezkedik el, mint a sárga a tojásban. Most a víz felületére még egy-két csepp alkoholt teszünk s az egészet egyszerre lenyeljük. A ricinus-olajnak még nyoma sem marad a szájban s így az ízét se érezzük.

Étecsatsavat

vegytisztát, 5—10 Kl. postacsomagokban szállít 5—6

Tauber-cég Budapest,
Aggteleki-utca 4.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.

Eladó ház.

Szilágysomlyón, Vármegye-ház-utca 11. szám alatt fekvő,
Dr. Deleu-féle házastelkem
szabad kézből, örök áron
eladó.

Érdeklődők forduljanak a tulajdonoshoz, özvegy

Orosz Simonnéhoz

1—2

Szilágysomlyón.

Hanglemezeket,

lejátszottakat, vagy
töröttet cserél,
vagy készpénzért
is vesz

Wagner

„Hangszerkirály”

országszerte elismert
elsőrendű magyar
hangszer- és beszélő-
gépek áruháza 14—

BUDAPEST,

VIII., József-körut 15/v.

Fióközlét: IX., Ráday-utca 18.

Lakást keresek.

Két szoba, konyha és kamarából álló lakást bérbe, esetleg örök áron megvételre keresek.

Ajánlatok a „Szilágysomlyó” kiadóhivatalához intézendők.

HENRI BARBUSSE:

T Ü Z (LE FEU)

clmü Goncourt-díjat nyert BÉKEREGÉNYE.

Fordította: LENDVAY ISTVÁN.

ÁRA: **10** KOR.

A háborús Franciaország a tavasszal olyan irodalmi eseménytől volt hangoz, amely a hullámai néhány hét alatt a világtengerek partjáiig és az óceánon át Amerikáig is kiverte. A Figaro egyik munkatársa, Barbusse Henry Tűz (Le Feu) című, ragyogó tollal írt pompás regényével megnyerte a Goncourt-díjat: néhány nap alatt Barbusse nevét fölkapta Páris, a könyvből máig ötszáz ezer példánynál több van forgalomban. Akik olvasták — írók, műbírák s főként a nagyközönség — nem tudták, hogy végtelen elragadtatásuk vagy az író megvesztegetősen lebilincselő meséje teszi-e, de annyi bizonyos, hogy másodszor is kézbe vették és remegő izgalomban olvasták el újra. A nagy francia mesemondók emléke, Maupassant szellemessége és Anatole France mélysége támadt fel a Tűz-ben, amely eddig az eredeti francia kiadásban is alig tudott átjutni a mi határainkon. Kapható minden könyvkereskedésben. A Nap kiadóhivatalában, VI., Teréz-körut 5. Rendeléseknél tessék okvetlenül megjelölni, hogy a „Lendvay István által fordított” kiadást küldjék.

Az országban

20.000
árusítónál kapható

A N A P

Egy szám

10

fillér

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árusítók kívánatra

házhöz szállítja.

A világ legrágább, de egyszersmind legjobb szívarkahüvelye:

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”

Vigyázat: Utánzatok vannak forgalomban! Sodorni való papír ára 30 fillér.